

Pediatri Hem?ireleri ?çin Moral Distres Revize-Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Pediatri Hem?ireleri ?çin Moral Distres Revize-Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28980>

Özet

Pediatri hemşirelerinin yaşadığı **ahlaki rahatsızlık** düzeyini ve sıklığını ölçmek amacıyla geliştirilen **Pediatri Hemşireleri İçin Moral Distres Revize-Ölçeği**, Türkiye'deki hemşirelik pratiğine **uyarlanmıştır**. Bu ölçek, Kovancı (2020) tarafından yürütülen bir **yüksek lisans tezi** kapsamında Türkçe formunun **geçerlik** ve **güvenirlilik** çalışması yapılarak kullanılmıştır. Toplam 21 maddeden oluşan ölçek, iki ayrı 5'li **Likert tipi ölçek** ile rahatsızlık düzeyi ve sıklığını değerlendirmektedir. Bu uyarlama çalışması, pediatri hemşirelerinin etik ikilemler karşısında yaşadıkları içsel çatışmalar anlamak ve ele almak için önemli bir araç sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Ahlaki rahatsızlık, pediatri hemşireliği, hemşirelik etiği, ölçek uyarlaması, geçerlik, güvenirlik, psikometrik özellikler.

Yazarlar

Mustafa Sabri Kovancı

Amaç

Pediatri Hemşireleri İçin Moral Distres Revize-Ölçeği'nin temel amacı, pediatri alanında çalışan hemşirelerin mesleki uygulamaları sırasında karşılaştıkları etik sorunlar ve diğer çatışmalar sonucunda deneyimledikleri **ahlaki rahatsızlık** düzeyini ve sıklığını sistematik bir şekilde ölçmektir. Bu ölçek, hemşirelerin etik ikilemlerle nasıl başa çıktıklarını, bu durumların ruhsal ve mesleki iyilik halleri üzerindeki etkilerini belirlemede önemli bir rol oynamaktadır.

Ölçeğin Türkçe'ye **uyarlanması**, Türk kültürüne ve sağlık sistemine özgü dinamikler bağlamında pediatri hemşirelerinin yaşadığı ahlaki rahatsızlığı geçerli ve güvenilir bir şekilde değerlendirme ihtiyacını karşılamaktadır. Bu sayede, hemşirelik eğitimi programlarının ve sağlık kuruluşlarındaki etik destek mekanizmalarının geliştirilmesine yönelik kanıta dayalı veriler elde edilmesi hedeflenmektedir.

Yapı

Ölçek, **ahlaki rahatsızlık** kavramını ölçmek üzere tasarlanmıştır. Ahlaki rahatsızlık, bireyin etik olarak doğru olanı bildiği ancak dinsel veya içsel engeller nedeniyle bu eylemi gerçekleştiremediği zaman ortaya çıkan psikolojik bir durumdur. Bu durum, sağlık hizmetleri gibi yüksek etik sorumluluk gerektiren alanlarda çalışan profesyoneller için özellikle yaygındır. Pediatri hemşireleri, çocuk hastaların savunmasızlığı, ailelerin karmaşık kararları ve sınırlı

kaynaklar gibi faktörler nedeniyle sıklıkla bu tür ikilemlerle karşılaşabilirler.

Ölçek, ahlaki rahatsızlığın hem **duygusal yoğunluğu** (rahatsızlık düzeyi) hem de **deneyimlenme sıklığı** ayrıştırmak için değerlendirilerek bu yapının çok boyutlu doğasını yakalayamayan amaçlar. Bu iki boyutlu ölçüm, ahlaki rahatsızlığın tam bir profilini sunarak, hemşirelerin yaşadığı etik çatışmaların derinliğini ve yaygınlığını anlamaya yardımcı olur. Ölçeğin maddeleri, pediatri hemşirelerinin karşılaşabileceği tipik etik sorunları yansıtacak şekilde formüle edilmiştir.

Geçerlik

Pediatri Hemşireleri İçin Moral Distres Revize-Ölçeği Türkçe formunun **geçerlik** çalışmaları, Kovancı (2020) tarafından Hacettepe Üniversitesi'nde tamamlanan **yüksek lisans tezi** kapsamında yürütülmüştür. Bu tez çalışması, ölçeğin kavramsal yapısının Türk kültürüne ve diline uygunluğunu değerlendirmeyi hedeflemiştir. Geçerlik, bir ölçeğin ölçmeyi amaçladığı yapıyı ne derece doğru ölçtüğünü ifade eder ve bu çalışmada kapsamında çeşitli geçerlik türlerinin incelendiği varsayılmaktadır.

Genel olarak, ölçek uyarılma çalışmaları **kapsam geçerliliği** (uzman görüşleri ile), **yapı geçerliliği** (**faktör analizi** gibi istatistiksel yöntemlerle) ve **ölçüt baskınlığı geçerlik** (ilgili diğer ölçeklerle korelasyon) gibi yöntemler kullanılır. Kovancı'nın tezinde bu geçerlik çalışmaları detaylı bulguların yer aldığı ve ölçeğin Türkçe formunun pediatri hemşireleri arasında ahlaki rahatsızlığın geçerli bir şekilde ölçtüğünü gösteren verilerin sunulduğu düşünülmektedir. Ancak, orijinal kaynaktaki spesifik geçerlik değerleri belirtilmemiştir.

Güvenirlilik

Ölçeğin **güvenirlilik** analizi de Kovancı (2020) tarafından yapılan **yüksek lisans tezi** çalışması bir parçası olarak gerçekleştirilmiştir. Güvenirlilik, bir ölçme aracının tutarlı ve kararlı sonuçlar verme yeteneğini ifade eder. Ölçek uyarılma çalışmaları genellikle **iç tutarlılık** (Cronbach alfa katsayısı ile) ve **test-tekrar test güvenirliliği** (farklı zamanlarda yapılan ölçümlerin tutarlılığı) gibi yöntemler değerlendirilir.

Kovancı'nın tez çalışmasında, Pediatri Hemşireleri İçin Moral Distres Revize-Ölçeği'nin Türkçe formunun iç tutarlılık katsayıları ve diğer güvenirlilik göstergelerinin incelendiği ve bu bulguların ölçeğin güvenilir bir ölçme aracı olduğunu desteklediği varsayılmaktadır. Orijinal kaynaktaki belirli güvenirlilik değerleri sunulmamış olsa da, bir yüksek lisans tezinde bu tür psikometrik özelliklerin titizlikle incelenmesi beklenmektedir.

Faktör Analizi

Pediatri Hem?ireleri ?çin Moral Distres Revize-Ölçe?i'nin Türkçe formunun **faktör analizi**, ölçe?in yap? geçerli?ini incelemek amac?yla Kovanc? (2020) taraf?ndan gerçekleştirilen uyarlama çal??mas?n?n önemli bir bile?enidir. Faktör analizi, bir dizi gözlenen de?i?ken aras?ndaki ili?kileri aç?klayan temel, daha az say?da gizil faktörleri belirlemek için kullan?lan istatistiksel bir yöntemdir. Bu analiz, ölçe?in maddelerinin hangi alt boyutlar alt?nda topland???n? ve orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türkçe formda korunup korunmad???n? ortaya koyar.

Yap?lan faktör analizinin, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? destekledi?i veya kültürel ba?lama özgü yeni bir faktör yap?s? ortaya koydu?u dü?ünülmektedir. Bu analiz, ölçe?in psikometrik özelliklerinin derinlemesine anla??lmas?na katkıda bulunarak, ahlaki rahats?zlik kavram?n?n Türk pediatri hem?ireleri ba?lam?nda nasıl deneyimlendi?ine dair önemli bilgiler sa?lam???r. Detayl? bulgular Kovanc?'n?n yay?mlanmam?? yüksek lisans tezinde bulunmaktadır.

Ölçek

Test Tipi: Uyarlama

Format: 21 maddeden olu?an, iki sütunlu 5'li **Likert tipi ölçek**. Birinci sütun rahats?zlik düzeyini (0: Hiç, 1: Düşük, 2: Orta, 3: Yo?un, 4: Çok Yo?un), ikinci sütun ise s?kl??? (0: Asla, 1: Az S?kl?kta, 2: Ara s?ra, 3: S?kl?kla, 4: Çok S?k) ölçmektedir.

Mevcut Diller: Türkçe (Orijinal ölçe?in dili belirtilmemi? olup, bu giri? Türkçe uyarlamay? kapsamaktadır).

Popülasyon Grubu: Pediatri hem?ireleri.

Ya? Grubu: Pediatri alan?nda çal??an yeti?kin hem?ireler (genellikle 18 ya? ve üzeri).

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki hastanelerin pediatri birimlerinde görev yapan lisans veya üstü e?itime sahip hem?ireler.

Test Metodolojisi: Kat?l?mc?lar?n kendi beyanlar?na dayal?, öz bildirim ?eklinde uygulanan bir anket formu. Genellikle ka??t-kalem veya dijital ortamda uygulanabilir.

Anahtar Kelimeler

Pediatri, hem?irelik, ahlaki rahats?zlik, etik, ölçek, psikometri, Türkiye, sa?lık hizmetleri.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Mevcut Değil

Kurum E-posta Adresleri: msabri.kovanci@gmail.com

Yazma Adresi: Hacettepe Üniversitesi, Ankara (Yüksek lisans tezinin yürütüldüğü kurum)

İzinler, Ücret ve Test Yılı?

Ölçeğin kullanımı için izinler ve olası ücretler hakkında bilgi almak amacıyla sorumlu yazar Mustafa Sabri Kovancı ile doğrudan iletişime geçilmesi gerekmektedir. Ölçeğin Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik çalışması 2020 yılında tamamlanmıştır. Ölçeğin ticari kullanımı veya telif hakları ile ilgili bilgiler için yazarın belirtilen e-posta adresi üzerinden irtibat kurulması önerilmektedir.

Referanslar

Kovancı, M.S. (2020). *Pediatri hemşireleri için Moral Distres Revize-Ölçeği Türkçe formunun geçerlik güvenirlik çalışması*. Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Pediatri Hemşireleri için Moral Distres Revize-Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

21 madde

8.madde: Bir meslektaşımın ya da hekimin tıbbi tedavi ile ilgili yaptığı hataya kayıtlara geçirmediyini öğrendiğimde, bu konuda herhangi bir şey yapmaktan kaçınmak

The original PDF can be downloaded here: [pediatri-hemsireleri-icin-moral-distres-revize-olcegi-toad.pdf](https://tr-scales.arabpsychology.com/pediatri-hemsireleri-icin-moral-distres-revize-olcegi-toad.pdf)